

Αξιολόγηση στη Μέση Γενική Εκπαίδευση
Σεμινάριο Φεβρουαρίου 2022
Οικιακής Οικονομίας
Πρόγραμμα Σπουδών Αγωγής Υγείας

Αυθεντική και Διαμορφωτική
Αξιολόγηση

Δρ. Χριστιάνα Φιλίππου Χαριδήμου
ΕΜΕ Οικιακής Οικονομίας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Αξιολόγηση

Αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας της μάθησης.

Τι είναι:

Μια συστηματική διαδικασία προσδιορισμού του βαθμού στον οποίο επιτυγχάνονται οι επιδιωκόμενοι στόχοι

Αυθεντική Αξιολόγηση

Ορισμός: Η αξιολόγηση κατά την οποία οι μαθητές δείχνουν την ικανότητά τους να εφαρμόζουν τη βασική- πυρηνική γνώση σε νέα προβλήματα, σε νέο περιβάλλον και όπου μπορούν σε προβλήματα -καταστάσεις του πραγματικού κόσμου (π.χ. Wiggins, 1993; Sarling-Hammond & Snyder, 2000).

Χαρακτηριστικά δίνεται το παράδειγμα
« **Δεν αρκεί ο μαθητής να γνωρίζει επιστήμη αλλά να δρα ως επιστήμονας**».

Η αναγκαιότητα για αυθεντική αξιολόγηση:

Η αυθεντική αξιολόγηση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αυθεντική μάθηση. Όπως εξετάζουμε έτσι διδάσκουμε και αυτά μαθαίνουν οι μαθητές.

Διαστάσεις Αυθεντικής αξιολόγησης και Αυθεντικής μάθησης

Διαστάσεις:

- του περιεχομένου
- της μορφής
- των εργαλείων
- των κριτηρίων
- του χρόνου διεκπεραίωσης

1. Διαστάσεις ως προς το περιεχόμενο

Αναφέρονται σε:

- ✓ μεταφορά γνώσης και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης σε πραγματικά προβλήματα και περιβάλλοντα,
- ✓ σε διαθεματικές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις,
- ✓ σε προβλήματα με πολλαπλές λύσεις και εφαρμογή αποκλίνουσας και δημιουργικής σκέψης.

2. Διαστάσεις ως προς τη μορφή

- ✓ Παραδοσιακής εξέτασης με δοκίμια αξιολόγησης με αυθεντικό περιεχόμενο
- ✓ Επίλυσης προβλημάτων σε κατ' οίκον εργασία
- ✓ Θεματικών ή διαθεματικών εργασιών
- ✓ Βραβεύσεων
- ✓ Αυθεντικής συμμετοχή σε σχολικές, διασχολικές, τοπικές εκδηλώσεις π.χ. λογοτεχνικές ημερίδες, πολιτιστικές κοινοτικές εκδηλώσεις
- ✓ Συμμετοχής σε συνέδρια με πρωτότυπα έργα
- ✓ Πρωτότυπων Εργασιών που εκφράζουν ειδικά ταλέντα, π.χ. ποίηση, ζωγραφική, εφευρέσεις σε θετικές επιστήμες
- ✓ Διαγωνισμοί προφορικής επιχειρηματολογίας (debate)

3. Διαστάσεις ως προς τα εργαλεία

- ✓ Τεστ, διαγωνίσματα
- ✓ Κατ' οίκον εργασία
- ✓ Φάκελος επιτευγμάτων για αυτοαξιολόγηση και ετεροαξιολόγηση (portfolio)
- ✓ Πόστερ- αναρτήσεις στην πινακίδα
- ✓ Πειράματα
- ✓ Διαγωνισμοί εντός και εκτός σχολείου
- ✓ Project ενδιαφερόντων
- ✓ Αναστοχαστικές εργασίες σε θέματα προβληματισμού και προτάσεις λύσης σε σχολικά, κοινοτικά, κοινωνικά και ευρύτερου επιπέδου προβλήματα
- ✓ Θεατρικές και άλλες παραστάσεις
- ✓ Αυτοαναφορές και ετεροαναφορές

4. Διαστάσεις ως προς τα κριτήρια

- ✓ Προδιαγραφές και επίπεδα ποιότητας: Τι αξιολογούμε-στοιχεία περιεχομένου
- ✓ Πόσα από αυτά τα στοιχεία περιεχομένου εμφανίζει και με πόσα χαρακτηρίζεται άριστο, αρκετά καλό, κλπ.

5. Διαστάσεις ως προς τον χρόνο

Σε αντίθεση με τα διαγωνίσματα είναι έργα που επιτελούνται σε ευκαιριακό χρόνο ή « χωρίς καθορισμένο χρόνο», σε όλη τη διάρκεια του τετράμηνου.

Διαμορφωτική Αξιολόγηση –Επιδιωκόμενοι στόχοι

- **Δείκτες Επιτυχίας:**

Αναφέρονται στα **Μαθησιακά Αποτελέσματα**, τα οποία αναμένεται να επιτύχει, κατά τετράμηνο, τάξη ή συνδυασμό τάξεων και κατά επίπεδο εκπαίδευσης από την προδημοτική εκπαίδευση μέχρι και την Γ Λυκείου.

- **Δείκτες Επάρκειας:**

Αναφέρονται στο τι πρέπει να διδαχθεί ο/η μαθητής/μαθήτρια, για να επιτύχει τα αντίστοιχα καθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα.

Οι Δείκτες Επάρκειας αναλύονται και περιλαμβάνουν όλα τα είδη μάθησης, που πρέπει να διδαχθούν:

- ✓ διδακτικές δεξιότητες/στρατηγικές και διαδικασίες,
- ✓ πληροφορίες,
- ✓ έννοιες,
- ✓ στάσεις και αξίες

Περιλαμβάνουν όλα όσα πρέπει να διδάξουμε ή/και έπρεπε να γνωρίζει ο/η μαθητής/τρια, για να επιτύχει τον αντίστοιχο Δείκτη Επιτυχίας

Συστηματική διαδικασία

Διαδικασία συλλογής πληροφοριών σε σχέση με
τα μαθησιακά αποτελέσματα, με στόχο τη λήψη
αποφάσεων για βελτίωση της διδασκαλίας

Συλλογή πληροφοριών

Για ποιους:

Εκπαιδευτικό

- Παρέχει πληροφόρηση για το πού βρίσκονται οι μαθητές/μαθήτριες
- Ανατροφοδότηση σχετικά με τη διδασκαλία για να καθορίσει τα επόμενα διδακτικά βήματα

Μαθητή/Μαθήτρια

- Παρέχει πληροφόρηση για το πού βρίσκονται και σε ποιο βαθμό έχουν υλοποιήσει τους στόχους που τέθηκαν

Συλλογή πληροφοριών

Για ποιο σκοπό:

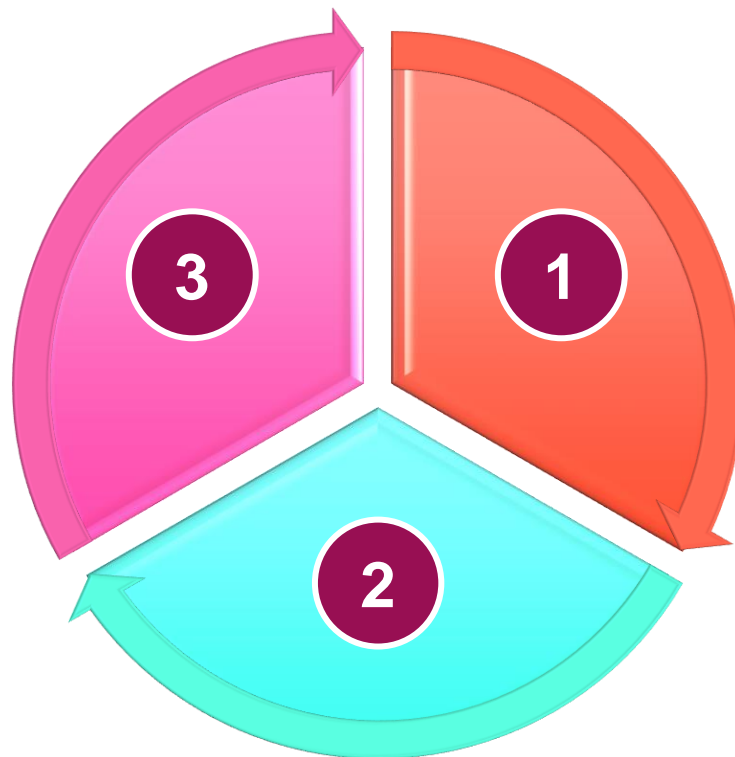
- ✓ Αξιολόγηση για τη μάθηση – **ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΙΚΗ**
- ✓ Αξιολόγηση της μάθησης – **Τελική / Αθροιστική**

Συλλογή πληροφοριών

Τελική, συνολική

Αρχική, διαγνωστική

Διαμορφωτική, σταδιακή, συνεχής

(Κασσωτάκης, 2001)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Συλλογή πληροφοριών

Πώς:

Παρατήρηση
καθημερινής
εργασίας
στην τάξη

..... εργασία στο σπίτι, πρότζεκ, πορτφόλιο,

Γραπτή
εξέταση

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Νομοθεσία

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 15(8)(β) των περί Λειτουργίας των Δημοσίων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης Κανονισμών του 2017 νοείται ότι ο βαθμός κάθε τετράμηνου για τα **εξεταζόμενα και μη εξεταζόμενα μαθήματα** είναι το άθροισμα της προφορικής επίδοσης και της γραπτής αξιολόγησης, με αναλογία:

- **εξήντα τοις εκατό (60%)** για την προφορική επίδοση και
- **σαράντα τοις εκατό (40%)** για τη γραπτή αξιολόγηση.

Νομοθεσία – Εξεταζόμενα Μαθήματα

Γραπτή αξιολόγηση (40%)

Περιλαμβάνει: ενιαία γραπτή αξιολόγηση στο τέλος του τετράμηνου, διάρκειας 90 λεπτών ανά εξεταζόμενο μάθημα.

Προφορική επίδοση (60%)

- (i) συμμετοχή του/της μαθητή/μαθήτριας στην τάξη ή/και στο εργαστήριο.
- (ii) κατ' οίκον εργασία.
- (iii) εικοσάλεπτη γραπτή βαθμολογητέα άσκηση (προειδοποιημένη) ή μια βαθμολογητέα ατομική ή ομαδική μελέτη project (δημιουργική εργασία).
- (iv) δραστηριότητες διάκρισης, εκτός αίθουσας διδασκαλίας, που σχετίζονται με το συγκεκριμένο μάθημα, ή/και εθελοντική εργασία

Νομοθεσία – Μη Εξεταζόμενα Μαθήματα

Γραπτή αξιολόγηση (40%)

Η γραπτή αξιολόγηση περιλαμβάνει **ένα μόνο** προειδοποιημένο σαρανταπεντάλεπτο (45') γραπτό διαγώνισμα ανά τετράμηνο. Νοείται ότι για τα μη εξεταζόμενα μαθήματα οι μαθητές θα έχουν τη δυνατότητα της δεύτερης ευκαιρίας με **ένα επιπλέον** σαρανταπεντάλεπτο (45') γραπτό διαγώνισμα σε ημερομηνίες που καθορίζονται από την σχολική μονάδα (στο τέλος κάθε τετραμήνου). Ο βαθμός της δεύτερης ευκαιρίας, θα είναι και ο τελικός βαθμός της γραπτής αξιολόγησης.

Νομοθεσία – Μη Εξεταζόμενα Μαθήματα

Προφορική επίδοση (60%)

- (i) Συμμετοχή του/της μαθητή/μαθήτριας στην τάξη ή/και στο εργαστήριο.
- (ii) Κατ' οίκον εργασία.
- (iii) Εικοσάλεπτη γραπτή βαθμολογητέα άσκηση (προειδοποιημένη) ή μια βαθμολογητέα ατομική ή ομαδική μελέτη-project (δημιουργική εργασία).
- (iv) Δραστηριότητες διάκρισης, εκτός αίθουσας διδασκαλίας, που σχετίζονται με το συγκεκριμένο μάθημα, ή/και εθελοντική εργασία.

Στόχοι της Διαμορφωτικής Αξιολόγησης

- ✓ Μείωσης αριθμού διαγωνισμάτων
- ✓ Ο όγκος της ετήσιας εξεταστέας ύλης μοιράζεται στις εξετάσεις των δύο τετράμηνων
- ✓ Η νέα γνώση κατανέμεται με τέτοιο τρόπο ώστε υπάρχει επαρκής χρόνος για εμπέδωση και ευκαιρία διαπίστωσης των αδυναμιών και των ελλείψεων
- ✓ Καθιερώνεται ο έγκαιρος και επαρκής εντοπισμός των διδακτικών αναγκών των μαθητών/μαθητριών με στόχο τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων

Στόχοι της Διαμορφωτικής Αξιολόγησης

- ✓ Παρέχεται η δυνατότητα συχνότερης ανατροφοδότησης όλων των εμπλεκομένων, ώστε να επισημαίνονται τα προβλήματα και να πραγματοποιούνται υποστηρικτικές ενέργειες ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των μαθητών
- ✓ Παρέχονται ευκαιρίες μάθησης και διαφοροποίησης των τεχνικών και μεθόδων αξιολόγησης
- ✓ Υποστηρίζεται η καλλιέργεια δεξιοτήτων, στάσεων και αξιών συνεχούς ανάπτυξης

Η αξιολόγηση δεν είναι αυτοσκοπός αλλά μέσο ανάπτυξης, η οποία επιτυγχάνεται με τη διάγνωση των αδυναμιών και τις κατάλληλες παρεμβάσεις για βελτίωση

Μορφές Αξιολόγησης

1. Κατ' οίκον εργασία

- ✓ Διασφάλιση ανατροφοδότησης προς μαθητές/μαθήτριες
- ✓ Θετικά συνδεδεμένη με τη βελτίωση της επίδοσης των μαθητών/τριών.
- ✓ Αναφέρεται στους ήδη καθορισμένους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας
- ✓ Διαβάθμιση των ασκήσεων για όλα τα επίπεδα των μαθητών
- ✓ Αποφυγή ασκήσεων πιστής αντιγραφής των παραδειγμάτων που λύθηκαν στην τάξη

2. Συμμετοχή του/της μαθητή/τριας στις καθημερινές εργασίες του μαθήματος

Οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν την ενεργή συμμετοχή, ενδιαφέρον και προσφορά των μαθητών/τριών σε καθημερινή βάση μέσα στην τάξη, όπως:

- ✓ δεξιότητες παρουσίασης των εργασιών τους
- ✓ τη συνεργατικότητα
- ✓ τη συμβολή τους στο επικοινωνιακό κλίμα εργασίας στην τάξη

3. Η όλη συμπεριφορά και επίδοση του/της μαθητή/τριας στα εργαστηριακά μαθήματα και στις ειδικές αίθουσες

- ✓ Συγκεκριμένα κριτήρια ανά ειδικότητα και βαθμίδα εκπαίδευσης για τα εργαστηριακά μαθήματα
- ✓ Αξιολόγηση της διαδικασίας, τον βαθμό ανταπόκρισης στις οδηγίες, η ακρίβεια των μετρήσεων, η ανάπτυξη διερευνητικής «επιστημονικής» στάσης, οι προϋποθέσεις ασφάλειας στην εργασία, η συνεργατική στάση και οι δεξιότητες συνεργασίας και επικοινωνίας, η παρουσίαση του αποτελέσματος

4. Γραπτές βαθμολογητές ασκήσεις/δραστηριότητες στην τάξη

- ✓ Προσαρμοσμένες στις ανάγκες του κάθε γνωστικού αντικειμένου και στις ανάγκες των μαθητών
- ✓ Αναφέρονται στους ήδη καθορισμένους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας.
- ✓ Προειδοποιημένες και περιορισμένες στον αριθμό

5. Παιγνίδι ερωτήσεων και απαντήσεων (quiz)

- ✓ Ερωτήσεις στις βασικές εμφάσεις του μαθήματος
- ✓ Αξιολογούν τη μάθηση που έχει επιτευχθεί

Τύποι ερωτήσεων:
σύντομης απάντησης
συμπλήρωσης
ορθό/λάθος
συσχέτισης
πολλαπλής επιλογής

	Γνώση	Κατανόηση	Εφαρμογή	Ανάλυση	Σύνοψη	Αξιολόγηση	Σύμβαση	Αξιολόγηση
<u>Στόχος</u>	Ανάληψη στη μνήμη γεγονότων, ορολογίας, στρατηγικών λύσης προβλήματος και κανόνων						ομολόγηση, ουργία σε όλο, αγωγή κάτι	Κρίσεις για την αξία με βάση εξωτερικά κριτήρια(επιλεγμένα ή δεδομένα) και εσωτερικά κριτήρια (αληθοφάνεια, λογικότητα, επιχειρήματα)
<u>Ρήμα</u>	Όρισε Ονόμασε Γράψε Περιγράψε Ταύτισε Απαρίθμησε Κατάγραψε Ανάφερε Θύμισε Απάγγειλε Διάλεξε Επέλεξε Δήλωσε Αναγνώρισε						άνωσε ηγορίες θεσε χέτισε ούργησε νόησε φοποίησε βλεψε τύπτωσε ειρήματα άνωσε ήγαγε λεξε γησησε ίκευσε	Εκτίμησε Σύγκρινε Αντιπάρθεσε Κρίνε Να αμυνθείς Δικαιολόγησε Υποστήριξε Αξιολόγησε Αναγνώρισε Κριτίκαρε Απόφυγε Επέλεξε Αντιδιάστειλε

Χαμηλού επιπέδου σκέψης ← → Ψηλού επιπέδου σκέψης

6. Πρότζεκτ – Ατομική ή Συνεργατική Εργασία

- ✓ Δεν πρέπει να ανατίθενται περισσότερα από ένα-δύο πρότζεκτ συνολικά (όχι σε κάθε μάθημα) ανά τετράμηνο σε κάθε μαθητή
- ✓ Προϋπόθεση αλλά και αποτέλεσμα της ανάληψης πρότζεκτ είναι η **ανάπτυξη δεξιοτήτων**. Αυτό σημαίνει ότι οι διδάσκοντες, ανά τάξη, θα πρέπει να συντονίζονται για την ανάθεσή τους
- ✓ Η **συνεργασία ειδικοτήτων για την ανάθεση διεπιστημονικών και διαθεματικών πρότζεκτ ενθαρρύνεται**
- ✓ Προωθούν δεξιότητες έρευνας, αυτόνομης μάθησης, κριτικής σκέψης, ομαδικότητας και συνεργασίας
- ✓ Ελέγχεται από τους διδάσκοντες κατά το διάστημα που αυτό εκπονείται – «**Διαλείμματα ανατροφοδότησης από τον εκπαιδευτικό**»

6. Πρότζεκτ – Ατομική ή Συνεργατική Εργασία

Είδη:

- **Τύπου έκθεσης:** Γνώση που έχει αποκτήσει ο μαθητής από τη μελέτη συγκεκριμένης βιβλιογραφίας
- **Τύπου έρευνας:** Εμπλοκή μαθητή/μαθήτριας σε επιστημονική διερεύνηση
- **Τύπου επίδειξης:** Παρουσίαση υλικών/συσκευών

6. Πρότζεκτ – Ατομική ή Συνεργατική Εργασία

Βήματα:

- ✓ Επιλογή και εξειδίκευση του θέματος
- ✓ Προσδιορισμός των σκοπών και των στόχων
- ✓ Καταρτισμός σχεδίου δράσης
- ✓ Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων – πληροφοριών
- ✓ Παρουσίαση
- ✓ Αξιολόγηση στη βάση προκαθορισμένων κριτηρίων

Έντυπο Αξιολόγησης των Εργασιών Τύπου Project

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΒΑΘΜΟΣ	ΣΧΟΛΙΑ
Α' Μέρος - Δομή της εργασίας		
<ul style="list-style-type: none">Αξιολογείται αν περιλαμβάνει τα κεφάλαια:<ul style="list-style-type: none">ΕισαγωγήΜεθοδολογίαΑποτελέσματαΣυμπεράσματα – ΣυζήτησηΒιβλιογραφία		
Β' Μέρος - Περιεχόμενο της εργασίας		
<ul style="list-style-type: none">Σκοπός (αξιολογείται αν ο σκοπός είναι σαφής και ξεκάθαρος)		
<ul style="list-style-type: none">Στόχος (αξιολογείται αν οι στόχοι είναι σαφείς και ξεκάθαροι)		
<ul style="list-style-type: none">Μέθοδος (αξιολογείται αν ακολουθήθηκαν όλα τα στάδια της μεθόδου project, ο τρόπος συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων, η πρωτοτυπία, η εφευρετικότητα, η φαντασία και η δημιουργικότητα)		
<ul style="list-style-type: none">Αποτελέσματα (αξιολογείται ο τρόπος παρουσίασης, η πρωτοτυπία και το περιεχόμενο των αποτελεσμάτων)		

<ul style="list-style-type: none"> • Συμπεράσματα – Συζήτηση (αξιολογείται η λογική σχέση και συνάφεια μεταξύ αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων, η σαφήνεια και επιστημονικότητα των συμπερασμάτων, η καταγραφή απόψεων και σχολίων των ίδιων των μαθητών) 		
<ul style="list-style-type: none"> • Πηγές αναφοράς (αξιολογείται αν περιλαμβάνονται όλες οι πηγές αναφοράς, η ορθότητα της παρουσίασης των πηγών αναφοράς, οι περιοχές που ερευνήθηκαν (καταλληλότητα και πληρότητα) και σε ποιο βαθμό) 		
Γ' Μέρος - Γνώση και Κατανόηση του Θέματος		
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογείται η γνώση και η κατανόηση του θέματος από τους μαθητές σε όλα τα στάδια της εργασίας τύπου project) 		
Δ' Μέρος – Γλωσσική επάρκεια της εργασίας		
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογείται η διατύπωση και η χρήση της γλώσσας, η ορθότητα της χρήσης όρων και επιστημονικής ορολογίας) 		
Ε' Μέρος – Παρουσίαση της εργασίας		
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογείται η πληρότητα, η χρονική διάρκεια, η οργάνωση, η πρωτοτυπία, το ενδιαφέρον και η αρτιότητα της παρουσίασης της εργασίας) 		

Άλλα σχόλια:

.....

.....

7. Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης

...«Πώς προχωρά η μάθησή μου;»

Οι μαθητές/μαθήτριες:

- ✓ εμπλέκονται στη διαδικασία της αξιολόγησης
- ✓ αναπτύσσουν μεταγνωστικές δεξιότητες και αυτονομία
- ✓ αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και υπευθυνότητες σε σχέση με τη μαθησιακή διαδικασία

Αποτελεί δεξιότητα που πρέπει να διδαχθεί

Βήματα:

- ✓ Δημιουργία κατάλληλου κλίματος
- ✓ Μοντελοποίηση της διαδικασίας αξιολόγησης
- ✓ Εφαρμογή διαδικασίας σε ανεξάρτητο έργο
- ✓ Εισαγωγή ετερο-αξιολόγησης
- ✓ Εισαγωγή αυτό-αξιολόγησης

8. Δραστηριότητες εκτός της αίθουσας διδασκαλίας

Ιδιαίτερες επιδόσεις και δραστηριοποίηση μαθητών/τριών σε σχολικές δραστηριότητες, σε ενδοσχολικούς ή/και εξωσχολικούς διαγωνισμούς και εκδηλώσεις, ατομικές δημιουργικές εργασίες.

9. Φάκελος αναστοχασμού και επιτευγμάτων (portfolio)

«Αποτελεί συλλογή έργων ενός μαθητή, τα οποία έχουν επιλεγεί με τη συναίνεσή του και με βάση συγκεκριμένο στόχο. Τα έργα αυτά αποτελούν τεκμήρια για την προσπάθεια, την πρόοδο και την επίδοση του μαθητή σε δεδομένο ή δεδομένα γνωστικά αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος. Η συλλογή θα πρέπει να περιλαμβάνει το σκεπτικό που αναπτύσσει ο μαθητής καθώς καταβάλλει προσπάθεια για να εκπονήσει τις εργασίες που θα περιληφθούν στον φάκελο εργασίας του μαθητή»

(Κουλουμπρίτση, 2018, σελ. 82)

Πηγές

- Δρ Νικόλας Γιασουμής, Γενικός Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης. ΥΠΠΑΝ
- Καθ. Μαίρη Κουτσελίνη- Ιωαννίδου Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ευχαριστώ

